

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Külföldön: negyedévre 8 kor. — egész évre 12 kor.
Itthon: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

LÁSZLÓ JÓZSEF.

Egyesszám ára 4 fillér.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 275.

A képviselőház elnapolása. Száz ezer ember a Ház előtt.

— szeptember 15.

Szeptember tizenötödikének megérkezésére lázasan várakozott az ország.

Különösen Budapest székes övárosán látszott meg az izgatottság láza, a minek oka a nemzetközi szociálisták által előre bejelentett demonstráció.

E sorok írásakor valószínűnek látszik, hogy **zavargások nem lesznek.**

Ő felsége a képviselőház üléseit október 10-éig halasztotta el, a kéziratban abbéli reményét fejezve ki, hogy sikerülni fog a koalícióból való kormány megalakítása.

Az eseményekre vonatkozó telefonjelentéseink itt következnek:

(Az országház előtt.)

Budapest, szeptember 15. (Érk. d. e. 10 órakor.) Egész Budapesten szünetel a munka. Reggel 8 órakor mindenü közlekedés megakadt a városban. **Százezernél több szociálista, nemzetköziek és ujjászervezettek egyaránt, sorakoznak a Ház előtt.** A rendőrség kordonokkal biztosítja az Országházba való szabad átjárást. **Nagy számmal gyülekezik a polgárság és az egyetemi ifjuság is.**

(Az ujjászervezettek kérvénye.)

Budapest, szeptember 15. (Érk. d. e. 10 ó. 15 p.) Ezenközben megérkezik az ujjászervezettek száz tagu küldöttsége. 12 pontban tegnap ismertetett kérvényüket nyújtják át **Justh Gyula** elnöknek, melyben 500.000 polgár nevében kéri előbb a nemzeti követelések, majd az általános, titkos szavazatjog megadását. Az ujjászervezettek imponáns föllépése látható hatással van kivált a nemzetközi szociáldemokratákra. **Justh Gyula** elnök azt feleli, hogy ezzen kérdésben való nézetei ösmeretesek.

A hangulat nyugodt. Az utcákon megéjlenzik az ellenzéki vezérférfiakat, különösen **Kossuthot, Aponyit, Bánffy, Andrásy, Justhot, Polonyit** stb. Az egyetemi ifjuság csoportosan kíséri őket. A nemzetköziek nem zavarognak.

(Hajó tüntetés.)

Budapest, szeptember 15. (Érk. d. e. 10 ó. 30 perckor.) *Hajó tüntetés folyik a Ház előtt, még pedig kelles alakban.* Nemzeti jelvényekkel ellátott hajók révedeznek a Dunán. Az utasok nemzeti dalokat énekelnek s magyar indulókat játszanak a zenekarok. A kép szingazdag és megkapó.

(Az ülés megnyitása.)

Budapest, szeptember 15. (Érk. d. e. 11 óra 19 perckor.) **Justh Gyula** elnök a képviselőház ülését d. e. 11 és fél órakor megnyitja. Felolvastatik az a királyi kézirat, mellyel **Ő Felsége** a képviselőház üléseit szeptember 15-ig elnapolta. **Elnök bejelenti a kormány lemondását,** valamint **Ő Felségének azon elhatározását, hogy a lemondott kormányt megbizza az ügyek ideiglenes vezetésével.**

(A király bizalma a koalícióban.)

Bizik abban Ő Felsége, hogy sikerülni fog az új kormánynak az egyesült ellenzék köréből való megalakítása.

A képviselőház többsége ezen fordulatot *lelkes és kitörő éljenzéssel fogadja.*

(A ház elnapolása.)

Ezután felolvastatik a király másik kézírata, amellyel az országgyűlés október 10-éig elnapoltatik. Ezután **Kossuth Ferenc** emelkedik szólásra.

(Kossuth beszéde.)

Budapest, szeptember 15. **Kossuth Ferenc** az egyesült ellenzék nevében tiltakozott a Háznak királyi kézirrattal való elnapolása ellen. Ez eljárás törvénytelennek nyilvánította.

(Tisza István felszólal.)

Budapest, szeptember 15. (Érk. 12. ó. 8 p.) Óriási nagy zaj között emelkedett szólásra gróf **Tisza István.** Leirhatatlan izgatottság, viharos ellenmondások zudulnak fel. A közelállók szerint azt akarta mondani hogy a királyi kézirat felolvasása után nincs további felszólalásnak helye. *Erre a szabadelvűek kivonultak a teremből,* Tisza felszólalását nem fejezhette be.

Ez után az ülés végtelen izgalmak közt véget ért.

A nap folyamán zavargások várhatók. A katonaság készenlétben áll.

párizsi kommün. Bántalmazták a jogért küzdő jelesek. Kristóffy zsoldján tökre ivott bandák kiáltják ki néptribuná Bokányi Dr. zstót, a magántulajdon ellen üvöltő jacht-tulajdonost.

Fejtetőre áll minden a magyar székesfővárosban. Patkányok uralkodnak a párducos nemzet felett.

Ma már p. evessünk aggodalmainkon. Kivonultak a hazátlanok, ám tömött sorfallok fogadta őket Budapest hazafias polgársága, a nemes tanulóifjuság, a férfiak, hazafias munkások és a vidék angol hazafiságu néptömege. Moccanni sem mert a nép láttára a csócsel ék.

A bukott özöndék még egy, de végre a utolsó törvénytelenséggel tetőzte be ma alávalóságait. A Ház törvényesen elnapolásával.

Mindegy. Az a néhány nap legyen a kibontakozásnak, a király és a nemzet kölesönös megértésének és a hazáruulók végleges megsemmisítésének, megbüntetésének a korszaka.

Azután jött a holnap, mely a nemzeti jogok tökéletes érvényesülését kozza meg Magyarországnak.

Dicsőség a nemzetnek, mely a harcban nem csüggedt, nem fáradott el, dicsőség vezéreinek, a kik szilárdan és bölcsen állottak meg a várfokon és nem sokára kitűzik arra a győzelmi zászlót!

Politikai hírek.

— A képviselőház mentelmi bizottsága ma délelőtt Gál Sándor elnöklésével ülést tartott. A mentelmi bizottság a dec. 13-iki események következtében foganatosított bünvádi eljárásból kifolyólag a Bánffy Dezső báró és társai által mentelmi jogok megsértése címén tett bejelentéssel foglalkozott. Kálosy József előadó javaslatát a bizottság egyhangulag elfogadta. E javaslat értelmében a mentelmi bizottság a bejelentett esetben a mentelmi jog megsértését látja és a képviselőháznak javasolni fogja,

rintusában eligazodhassék. Erre pedig szüksége van annak, aki a szó valódi értelmében „Amatőr“ akar lenni és nem kontár. Mert az még nem amatőr, aki egy utcasarki jelenetet vagy bármi mást le tud „kapni“!

Magyarországban a művészi amatőr fényképezés kultusza, alig pár évvel ezelőtt kezdett elterjedni. Ma már számtalan művelője van, akik között igen sokan vannak hivatottak is hivatlanok is. Debrecenben közel 2—300-an vannak, akik közül azonban művészi hirnévre csak nagyrévi Haranghy György jutott, akinek képei a külföldiekével is kiállják a versenyt, mint ez bebizonyosodott a mostani nemzetközi fényképkiállításon Budapesten.

Azonban vannak ám olyan amatőreink is, akik ha nem tettek is hirnévre szert, de szintén művészek ezen a téren.

Az amatőr fényképezés Magyarországon még mindig nem érte el azt a nívót, amit külföldön: s ez az előbbiekből könnyen érthető. A haladás azonban rohamos, ami egyrészt e téren működő folyóiratoknak, kluboknak, kiállításoknak, másrészt pedig tulajdonítható annak, hogy a közönségünk is felismerte ennek hasznos erkölesnemesítő jó izlést növelő és finomító hatását.

Több vidéki amatőr kiállítás volt már nálunk, amiken leginkább csak a hazai amatőrfényképezők művei voltak kiállítva; de az alig pár nappal ezelőtt a Budapesten József királyi herceg védnöksége alatt megnyílt 5-szi tárlaton már 750 külföldi kép van ki-

alig megtrórló intézkedésképen helyettesse vád alá a volt igazságügyminisztert és indítsa meg úgy a bünvádi, mint fegyelmi eljárást a főügyészség, ügyészség és a rendőrség ellen. Az eljárás keresztülvitelére utasítsa a ház az igazságügyminisztert.

A politikai helyzet.

Az országháza előtt.

— szeptember 15.

Szeptember 15-ike, a várva várt nap, nem fajult a szenvedélyek féktelen kitörésévé. A közönség elkeseredésére csillapítólag hatott a kormány lemondása, a nemzetközies tevékenységét pedig az a csalódás tompította el, a melyet bennök legfőbb pártfogójuk, Kristóffy bukása idézett elő, no meg Rudnay főkapitány ur hűtlensége. Vagy a teret ugyanis jóval nagyobb számmal foglalták el a székesfőváros polgársága, az ujjászervezett és a keresztény szociálisták, ugyszintén az egyetemi ifjuság. Ez fájt a nemzetközi szíveknek. Pedig híjába, a nép előbb való és erősebb is annál a bandánál, a mely népek aligha nevezhető.

A Ház előtti tüntetésekről vázlatos tudósítást adtunk déli külön kiadásunkban. A bővebb részletek itt következnek:

(A szociálisták felvonulása.)

A székesfővárosban már reggel 8 órakor megakadt mindenféle közlekedés. A kapuk és üzletek csukva voltak, a munkások lengő zászlókkal, messze ríktó jelvényekkel s a *Munkásinduló* dalolása mellett vonultak az országháza elé.

A gyülekező helyek már reggel 7 órakor megteltek, amire megadták a jelt az indulásra. Zárt négyes sorokban, piros zászlók és ezerele feliratu táblák alatt majdnem ugyanegy időben indultak mindenhonnan.

A parlament előtti tere, ahol Rudnay Béla főkapitány vezetésével már jóval előbb 1200 gyalogos és 150 lovasrendőr állott fel, először a Hunyady téren összegyűlt munkások érkeztek. A beláthatatlan végű menet a Báthory utcából a Szabadság-térre kanyarodott, onnan a Honvéd utcába fordult s azon át igyekezett az Országház és a Kuria épületeinek bal szárnyai között vont kettős vaskordon mögé. Utánuk gyors egymásutánban

álltva. Kiállítóik közül 56 francia, 8 olasz, 3 sveici, 2 belga, 1 török, 16 német, 2 holland, 1 dán, 30 angol, 28 osztrák és néhány amerikai volt.

Legfinomabb izlésök van a franciáknak, legraffináltabb, az amerikaiaknak. Hangulatos képeket készítenek az angolok, ellenben csakis meglévő, eleven, erős témát dolgoznak fel a németek. A kiállításban számos magyar amatőr vett részt képeivel.

A kiállítás egyébként oly érdekes, hogy egy amatőr se mulassza azt el megtekinteni, ha csak teheti; különben másoknak is sok becses látnivalót, tanúságot és művészi szépet nyújt.

A kiállítás képeket is lehet venni, amiknek ára 15—300 korona — közt váltakozik.

Legdrágábbak egy Dührkoop nevű hamburgi német és Hermann C. Kosel nevű, bécsi német képei. Sőt ez utóbbinak egy gumminyomású képe, Fördőző gyermekek címmel 400 korona értékű. A kiállított képek legnagyobb része, gummi- és pigmentnyomású.

A magyarországiaké nagy részben bróm ezüstpapíron van, vagy gumminyomású. — Általában a kiállított képek előállítás módja nagyrészt olyan, mely tért enged az egyéni, a művészi koncipiálásnak.

Amatőr.

a budafoki, kőbányai, erzsébetfalvai, soroksári és csepeli munkás zenekarokkal az előkőn megérkeztek a többi téren összegyűlt munkások is. Nyolc órától tízedfél óráig tartott a folytonos hullámlás.

A tömeg ekkor akkorára nőtt, hogy a vaskordonokat az országház balszárnya előtt is, a Szabadság tere és a Báthory utcában torkolló részen is előbbre kellett tolni.

(A rendőrség)

Tóth János országgyűlési képviselő, a képviselőház háznagya kilencedfél órakor lejött a tere, fölkereste Rudnay főkapitányt s körüljárta vele az egész óriási térseget. Valószínűleg az ő kérésére történt, hogy a főkapitány a szociálisták vezetőivel történt előzetes megállapodása dacára megengedte, hogy a néptömeg a földmivelségi minisztérium palotája előtti térseget is megszállja.

A rendőrségnek, amelynek a főntebb említett számú legénységen kívül valamennyi tisztviselője és csapatbizója is kivonult, nem igen akadt dolga. A munkások nyugodtan viselkedtek. A rendőrség pedig óriási előkészületeket tett az esetleges zavargások elfojtására. A mellékutakat, az Andrássy-szobor környékét és a földmivelségi minisztérium palotája előtti részt egészen megszállták a gyalogos és lovasrendőrök. A parlament épületétől majdnem a Radetzky-kaszárnyáig 500—500 lépésnyi távolságban rendőrkürtösöket állítottak fel, hogy szükség esetén közvetítsék a kürtjeleket a Radetzky-kaszárnya udvarán készenlében levő csapatokkal. A laktanya udvarán a 16. huszárezred két osztálya és a soproni 18. honvédegylegred második zászlóalja várta a parancsokat.

(A képviselők érkezése.)

Kilenc órától kezdve szakadatlanul robbogtak a fogatok a képviselőház elé. Elsőnek Tóth János után Justh Gyula, a képviselőház elnöke érkezett. A miniszterek kapuján ment be a Házba. Utána néhány pere mulva Bolgár Ferenc, Mezössi Béla, Kubik Béla, majd gróf Andrássy Gyula és gróf Batthyány Lajos hajtottak a parlament épülete elé Andrássy és Batthyány Gyalóky rendőrtanácsossal és Pavlik főfelügyelővel fölmentek a főbejáró előtti lépcsőkre és sokáig nézték a folyton hullámlzó ez ezerszínű női ruháktól, napernyőktől, zászlóktól és tábláktól tarkított tömeget.

(Kristóffy is megjött.)

Az ügyvezetők közül elsőnek Kristóffy József belügynök érkezett. Alig öt pernyi főnidőzés után lejött s hosszasan tárgyalt Rudnay főkapitánnyal. Sajnálhatja a belügynök, hogy a tömeg nem ismerle meg, mert különben olyan óvációt rögtönzött volna neki, amilyenben magyar „államférfiu“ még nem részesült.

(A szociálista küldöttségek.)

Kilencedfél órakor Mezöfi Vilmos országgyűlési képviselő a képviselők előjárója előtt összegyűjtötte a párthiveit, aztán fölvitte őket a Ház elnökéhez, hogy átnyujtsák az ujjászervezett szociáldemokratapárt memorandumát.

A nemzetközi szociáldemokrata párt vezetői azalatt szintén összegyűjtötték a memorandumvívó küldöttség tagjait, a kiket egy harmadnapja tartott értekezlelen választottak meg. A küldöttséget nemsokára azután, hogy Mezöfiék visszajöttek, Garami Ernő fölvezette a Házba. Justh Gyula elnök mindkét küldöttségtől rövid válasz kíséretében vette át a kérvényt. Aztán a vezetők kihirdették a népnek az elnök válaszáat.

Azután felharsant a Munkás induló és megkezdődött a feloszlás. A tömeg a keskeny utcákon át szétözönlött a városba. A rendőrkordont az ülés egész ideje alatt fenntartották, mert a kíváncsiak nagy tömege megvárta az ülés végét.

A felvonuláshoz a mentők is kivonultak és dolguk is akadt. Többen a nagy melegben és zsufaltságban rosszul lettek, elájultak, a mentők azonban csakhamar magukhoz térítették őket.

(Lukács miniszter nyilatkozatai.)

A mit a kormány nem mert a képviselőházban megcselekedni, azt elkövette a főrendiház mai ülésén, a mely által még nevezetesebb lett, mint a képviselőház ülése. Az ülést más helyen ösmertetjük. A mint késői éjjeli távirataink jelentik, nagy megütközést keltettek és a békés hangulatot rendkívül lelohasztották Lukács György miniszter kijelentései. Kijelentette, hogy a békés kibontakozást a korona az errednyelv és katonai magyar nyelvoktatás révén reményli. Ez millió mérföldre esik az egyesült ellenzék programjától és kivált a vezényszótól, így tehát a jövő képe csak oly sötét, mint azelőtt volt.

(Gróf Zichy János miniszterelnöksége.)

A „Magyar Hírlap“ azzal a szenzációs hírrel lep meg, hogy már legközelebb megjelenik a hivatalos lapban gróf Zichy János miniszterelnöki kinevezése. Zichy János gróf már két nap óta kijelölt miniszterelnöke Magyarországnak.

Szell Kálmán ma Budapésre érkezett.

ORSZAGGYULÉS

I.

A képviselőház ülése.

— Saját tudósítónktól. —

— szeptember 15.

Nevezetes ülése volt ma a hosszú nyári szünet után, a képviselőháznak. Ma déli rendkívüli kiadásunkban ösmertettük lefolyását vázlatosan.

Lassan megtelnek a folyosók, a képviselők bevonulnak a terembe.

Mindenféle megtelnek a padsorok, majd a képviselők csoportosulva tárgyalják a helyzetet. Ugy a baloldalon, mint jobboldalon megérkeznek a vezérek is. Tisza István gróf is megjött és Sándor Jánossal félrevonulva beszélgetett.

Féltizenegy órakor jön a terembe Kossuth Ferenc, a kit a baloldal zajosan megajnevez s azután jött Justh Gyula, a kit szintén megajneveztek.

Justh Gyula az ülést megnyitja.

Ekkor lép a terembe a kormány, elől Fejérváry, utána — Lányi, s azután a többi miniszter Zajos közbeszóla-okkal fogadják.

— Pfuj! szemét nép!

A szabadelvűpárttól dühösen üvöltik:

Mű felháborodás! — kiabálják.

Fejérváry Géza báró erőletlenül mosolyog és nyugodtan helyet foglal. A zaj azonban nem ül el, a hangulat igen izgatott.

Kossuth Ferenc csak nagy nehezen csillapítja le az ellenzék izgatottságát. A Ház képe különben igen érdekes. Együtt látunk mindenkit. A jobb első sorban Tisza, Sándor János, Károlyi, Gromon Dezső ülnek leverten, de erősen feszelegve. Balról a koalíció egész vezérkara. Az új diszidensek külön ültek, a régi diszidensek szomszédságban.

(A miniszterelnök beszéde.)

Justh Gyula megbizsa Hammersberg László jegyzőt, hogy olvassa fel a június 21-iki elnapolási kéziratot.

Ekkor hallos csend közben Fejérváry Géza báró emelkedik szólásra.

— Tisztelt Ház! Engedje meg, hogy a magam részéről rövid kijelentést tegyek. Fontos lévén a kijelentés, felfogom olvasni. (olvas) Miután nem sikerült a kormánynak

az ő felsége által kijelölt feladatokat olyan értelemben megoldani, hogy a király által elfogadott program alapján többségi kormány alakíttassék, a kormány előterjesztette lemondását, melyet ő felsége kegyelmesen elfogadott. S megbizta a kormányt, hogy további utasításig az ügyeket vezesse.

— Elég baj! — kiáltják balról.

(A király üzenete a koalíciónak.)

Fejérváry Géza báró: Ő felsége ezenfelül felhatalmazott annak kijelentésére, hogy még mindig őszintén óhajtja, hogy elfogadható többségi program alapján kormány alakíttassék. (Helyeslés a jobboldalon. Felkiáltások balról: Ne magától üzenje! E végből, hogy a koalíció megtehesse előterjesztéseit, a Ház elnapolása bizonyos időre szükségessé vált és ezért bátorodom a leérkezett legfelsőbb királyi leiratot a Házelnökének átadni.

(Ujabb elnapolás.)

Fejérváry Géza báró ezzel leül, az elnök felolvastatja a királyi kéziratot, melyet Hammersberg László olvas fel: **A Ház október 10-ig elnapoltatott.**

(Kossuth tiltakozása.)

Kossuth Ferenc: Előre boesája, hogy a többség feliratában már kifejtette a maga álláspontját. Erre azonban, sajnos, választ nem kapunk. Ezután benyújt egy határozati javaslatot, melyben a koalíció tiltakozik az elnapolás ellen s a június 21-iki határozatot megújítja.

Tisza is felszólal.

Tisza István gróf (Nagy zaj.) Ha a kormány lemondását nem fűzte volna az elnapoláshoz, kifejtette volna álláspontját. (Nagy zaj.) Így azonban csak azt indokolja meg, hogy miért nem adja azt elő (Zaj). A királyi kézirat felolvasása után vitának nincsen helye.

Drakulics Pál: fogják be a szájukat! (Nagy zaj.)

Felkiáltások a baloldalon: Pincér fizetni! (Nagy zaj és derűtség!)

Justh elnök: A 236 paragrafusra való hivatkozással óvást emel Tisza felszólalásának ellen, hogy képviselőházi határozat ellen tiltakozzék. (Zaj a jobb oldalon.)

Drakulics Pál folyton kiált.

Justh elnök: Drakulics képviselő urat rendreutasítom (Taps a baloldalon)

Felkiáltások: Ki vele, ki vele!

Drakulics Pál folyton zajong.

Justh elnök: Drakulics Pál képviselő urat másodsor is rendre utasítom!

Nagy Emil: Ugratni akar! Ne ülünk fel. (Nagy zaj.)

Tisza István gróf: Az elnök nem tudja, hogy ő mit céloz. Távol áll tőle, hogy Ház határozat ellen tiltakozzék, de hangsúlyozza, hogy királyi kézirat felolvasása után vitának helye nincsen.

Felkiáltások balról: Minek beszél akkor? (Derűtség.)

Tisza István gróf kijelenti, hogy a Kossuth-féle határozati javaslat dolgában nem szavaz.

(Fejérváry felolvasásai.)

Fejérváry Géza báró: Kossuth Ferenc Felkiáltások balról: Megint írásról olvas!

Fejérváry Géza báró (nevet): Ugyan tessék az üres papírról! (Derűtség.) Balról: Üres papírról üres beszéd! A többségi felirat csakugyan formális válasz nem érkezett. De boesánat, háromszor jött homo regius (Nagy, hosszantartó zaj a baloldalon.) továbbá a királynak június 10-én hozzáfűzött leirattal jelezte álláspontját. Kossuth Ferenc határozati javaslatát nem fogadja el és tiltakozik, hogy a királyi leirat felolvasása után vitakoznak, mert ez nem egyezik meg a magyar nemzet hagyományos lojalitásával. (Helyeslés a jobboldalon.)

(Apponyi beszéde.)

Apponyi Albert gróf: Tisza álláspontjával szemben, hogy ugyanis a királyi leirat

felolvasása után vitának helye nincs, hivatkozik Szilágyi Dezsőre, a ki elnököriában dezuaválta Berzeviczy alelnököt, a ki az ő távollétében szintén erre az álláspontra helyezkedett, de az ő elnöksége idején is fordult elő hasonló eset, anélkül, hogy a kormány az ellen tiltakozott volna. De nem is helyes álláspont, mert tegyük fel, hogy a királyi leirat nem felel meg a kelleknek. — Hát akkor mi esendesen beleegyezzünk ebbe? (Helyeslés a baloldalon.) Ha ezt a jogot elveszik tőlünk, akkor megbénítják a parlamenti tevékenységét és a királyi jogok folyó gyakorlatása által abszurdum viszi az abszolutizmust. Nem fogadja el azt a kifogást sem, melyet a miniszterelnök tett. Nem az tiszteli a királyt, a ki az alkotmányt támogatja, hanem a ki ezt megvédelmezi, mert ez a király tekintélyének alapja. (Zajos helyeslés.) A miniszterelnök azt mondja, hogy homo regiusok által és hozzá inézett leirat után kaptunk választ a képviselőház feliratára. Ez nem áll, mert nem a koalíció irt fel a királyhoz, hanem a képviselőház, a válasz tehát azt illeti. — Kossuth határozati javaslatához hozzájárul.

Fejérváry Géza báró: Az ő felfogása régi szokásjogon alapul. — A királyi leirat felolvasásával a Ház el van napolva. Neki kötelessége volt válaszolni Kossuth szemrehányásaira. Nem szabadhat ki azonnal. (Derűtség.) Kijelenti, hogy ezek után az ülésen nem lehet jelen és távozik.

Fejérváry Géza báró és a kormány összes tagjai ezzel a tanácskozó teremből nagy zaj közben kivonulnak.

(Tiszáék is kivonulnak.)

Tisza István gróf: Ismételten tiltakozik, hogy a királyi felirat felett vitakozzanak. (Zaj.) Hivatkozik különben Polónyira, aki annak idején szintén ezen a nézetten volt, ő és barátai tovább sem vitában, sem a szavazásban részt nem vesznek.

Tisza István gróf és elvbarátai ezzel a baloldal nagy zajongása közben a teremből kivonultak.

Rakovszky István, Nagy Ferenc, Mezőfi Vilmos, Polónyi Géza felszólalása után a többség Kossuth határozatát elfogadja.

Félőrai szünet után a jegyzőkönyvet hitelesítették.

Ezzel az ülés véget ért.

II.

A főrendiház ülése.

— Távirati jelentés. —

— szeptember 15.

A főrendiház d. u. 5 órakor tartotta meg szünet utáni első ülését. Viharos, nevezetes ülés volt.

Elnök gróf Csáky Albin az ülést megnyitja.

Báró Fejérváry Géza miniszterelnök bejelenti a kormány lemondását s bejelenti, hogy ő felsége a lemondott kormányt bizta meg az ügyek ideiglenes vezetésével.

Gróf Desewffy Aurél erősen támadja a kormány viselkedését, különösen a nemzetközi szociálistákkal való szövetekezését.

Báró Prónay Dezső a kormányt eredetében és viselkedésében egyaránt törvénytelennek nyilvánítja.

Báró Fejérváry Géza tiltakozik az ellene emelt vádak ellen.

Lányi Bertalan a lemondott kormány törvényes és alkotmányos voltát bizonyítgatja. Beszédét gyakori ellenmondások szakítják félbe.

Gróf Zichy Nándor visszautasítja Fejérváry és Lányi magyarazatát.

Báró Fejérváry Géza miniszterelnök zugó ellenmondások közt hangoztatja, hogy a főrendiház június 21-iki bizalmatlansági szavazata nem a kor-

mány, hanem a koro a ellen irányul. (Nagy Zaj.)

Gróf Zichy Nándor erőteljesen cáfolja a miniszterelnök állításait, mire Fejérváry báró helyreigazítja szavait.

György Endre földmívelési miniszter is a kormány törvényes voltát bizonyítja.

Lukács György kultuszminiszter azt állítja, hogy a kormány mindent elkövetett a békés kiegyenlítés létesítésére. Azt reményli, hogy a kibontakozás rövid időn megtörténik az ezred nyelvnek és a magyar katonai oktatási nyelvnek révén.

Ezután felolvasták a király elnapoló kéziratát, mire az ülés véget ért.

A nagy botrány.

(Saját tudósítónktól.)

— szept. 15.

Mint mikor az elesapátásra megért eséléd ládájában, bucsuzóra még ezüst kanalat is találnak, oly piszkos botrányal ebrudalják ki a közéletből Fejérváryt és társait.

Nagy oka volt arra a vén generálisnak, hogy elnapolja a Házát, mielőtt az ellenzék szóhoz juthat. A vádindítványon kívül a Zeysig ügy szennyese, Kristóffy ügyvivőnek immár a napnál is világosabb bünszerzősége is szóbakerült volna, még pedig oly hangon, hogy azt Bécsben is meghallják. Most sorkerül még mindakettőre.

A mint már jelentettük, Lakatos László eladta a vizsgálóbíró előtt, hogy őt Tarján Vilmos nevű, szintén „hirlapíró” Rudnay főkapitányhoz vezette, ez pedig négyezer koronát ígért neki arra az esetre, hogy Bánffyra kenje a Zeysig fele rópirat szerzőségét. Árulta a szenzációt valami Márton nevű hirlapíró is.

Az összes jó firmák (Rudnay és a sajtó inasok) mosakodnak ma a lapokban, de hiába, mert a kik elég jók voltak a Bánffy befektetésére, azokat hiteles tanukkal illik elfogadni maguk ellenében is.

„Kristóffy ur előtérben!” Imé, milyen szenzációs közlemény-cím lesz ez a Tisza-Fejérváry lapok számára.

A mai mozgalmas nap különben kissé háttérbe szorította a nagy kavardást előidézett Zeysig-ügyet. Dr. Bakonyi Kálmán vizsgálóbíró ma délelőtt 9 óra után már átküldte a bünpör összes iratait a vádtanács elnökéhez. A vádtanács holnap délben fog dönteni érdemben Zsigány Árpád s védőjének felfolyamodása fölött, amelyet a vizsgálati fogságot elrendelő bírói végzés ellen nyújtottak be.

Törvényhatósági élet.

Névszerinti szavazások. Kovács József polgármester arról értesíti a városi törvényhatósági bizottsági tagokat, hogy a f. szeptember hó végén tartandó törvényhatósági bizottsági rendes közgyűlésen — melynek tárgysorozatát annak idején szokott módon közölni fogjuk, — három névszerinti szavazás lesz, nevezetesen: a város tulajdonát képező Bornyász-féle homokkerti szőlő s Deák Ferenc-utcai 14 ik sorszámu háznak elidegenítése felett — másod ízben, — ugyan-csak a város tulajdonát képező s a debreceni 5016. számú telekjegyzőkönyvben A-I.

2518. hr. szám alatt felvett tizenhárom város utcai 18 ik sorszámu Perge Gáborné féle házasteleknek elidegenítése felett; valamint a Szent Anna utcai 51-ik és 53-ia sorszámu házasteleknek a helybeli magyar gör. kath. egyház céljaira átengedése tárgyában, harmad ízben.

A jog és pénzügyi bizottság hétfőn, e hó 18 án — tartja meg ülését, — a melyen a Debrecen város jövő évi költségvetése kerül tárgyalásra. A költségvetés miután így az összes bizottságokat megjárta, a legközelebbi közgyűlés elé kerül.

NAPI HIREK.

A lengyelek hangversenye.

— szeptember 15.

A lengyel hangverseny iránt, mely a a színházban fog megtartatni, mind nagyobb érdeklődés mutatkozik. A ma megjelent műsor így hangzik: Bem József tábornok, a magyar szabadságharc kiváló hőse, születésének századik évfordulója alkalmából, Budapestben felállítandó szobor-alap javára a lembergi, lengyel egyetemi ifjuságnak, nagyméltóságú gróf Szapáry Pálné szül. Przedziewiecka Mária Ludovika grófnő kegyelmes asszony védnöksége alatt, Ludwig Ádám m. kir. operatárs vezetésével 1905. szeptember hó 17 én este 8 órakor a színházban tartandó jótékonycélu hangverseny műsora:

Nyitány. (Üdvözlés.) Lengyel nyelven, Mácsay Sándor karnagy vezetése mellett, előadja: a Debrecen Városi Dalegyelet 1. Magyar himnusz. Előadja a „Chór Akadémicki” énekkara, dr. Szezepanski Zdzislaw karnagy vezetése alatt. 2. a) Garezynski: „Gaude mater Polonia” (XVII. századbeli latin szövegű dal) b) Moniuszko-Gall: „Lovagdal” c) Moniuszko-Gall: „A Kozák” előadja a „Chór Akadémicki” énekkara. 3. Niewiadomski: „Oszi rózsza, bariton szóló éneklő Ludwig Ádám ur. 4. a) Chopin-Noskowszki: „A dur polonez” b) Jarecki: „Noc” c) Zelenski: „Wilija” előadja a „Chór Akadémicki” énekkara. 10 per. szünet, melyet Rácz Károly és fia zenekara tölt ki. — 1. a) Gall: „Czary ballada” karének bariton-szóval, b) Niewiadomski: „Mezón és réten” c) Maszynski: „Szegény és gazdag” előadja a „Chór Akadémicki” énekkara. A bariton szólót Ludwig Ádám operatárs éneklő. 2. Szezepanski: „Osszel”, bariton szóló, éneklő Ludwig Ádám ur. 3. a) Poplawski L.: „Édes anyám, ha bejön” b) Poplawski L.: „Magasan repül a daru” c) Noskowski: „Megyünk vadászni” d) Soltys: „Kis Molnárné” e) Gall: „Krakkóból” f) Gall: „Karolina” g) „Lengyel himnusz” előadja a „Chór Akadémicki” énekkara. 4. Niewiadomski: „A molnári leánya” bariton szóló, éneklő Ludwig Ádám ur. Az előadás pon 8 órakor kezdődik.

Napról-napra.

— szeptember 15.

Szesz üldöző kongresszuson Pompás dolgot javasoltak: Hogy „Józan-kört alakítsunk. A tagok e mellett voltak.

Eljen, éljen! Debrecenben Ily kört kérünk minden áron! Jaj Törőnek, jaj Keménynek, A boltját becsukja Aron.

Szól a kormány: „Az eszmének Nincs hivebb barátja nálam... De hajh! a nagy józanságtól Fel is fordulhat az állam!”

Cigányok uton utfélen.

— szeptember 15.

Ha kimegyünk a városból, az bizonyos, hogy cigányokba, cigánykaravánba ütközünk, melyek városról városra, faluról-falura kóborolnak, természetesen csak is egy célból, hogy a mi utjukba esik, kezükhöz kaparint-hassák.

Kóborló sátoros cigányok járnak be az egész országot, pálinkától megittasodva képesek a jövő menő embereket késekkel meg-támadni s bizony nagyon gyakran veszedelmes, rettenetes csatát vívnak a megrémült utazókkal.

Ilyenkor a környék összes orvosait ösz-sze kell hívni, telefonálni, hogy a súlyosan megsebesített embereket megmentésük s ha még lehet a vérzéseket megállítsák s a sebeket bevarrják.

Furcsa állapotok bizony ezek boldog Magyarországon, hol mostan még adót sem kell fizetni s a nép azt hiszi s kívánja, hogy ez a boldog állapot örökké így tartson.

Azért itt és nálunk van csak az, hogy közbiztonságról szó sincs, nálunk főleg ez a cigányvándorlás valóságos kérdéssé fajult már el, melyben dönteni magának a kormánynak kellene, megye és hatóság velők szemben teljesen tehetetlenek.

Valósággal gondolkozóba ejti az embert, ha utra készül, valjon utjában miféle szerencsétlenség fogja érni, felkell az embernek magát fegyverkeznie, mert különben életével fog lakolni vakmerőségéért, hogy könnyűszerrel ment neki az utnak.

Akár csak a hájos Olaszország szép kék ege alatt, nálunk is ezek a banditák már úgy elharapóztak.

Vonul az országutakon végig a karaván, persze teljes tudatában vannak erejöknek, mert sokan is vannak és teljesen fel vannak fegyverkezve, jobbra balra, mi utjukba esik pusztul minden, behatolnak a tengeribe, s törlik az érett csöveket egyre-másra, lopják a dinnyét, szőlőt, lovaik neki esnek a leg-szebb mezőnek s csakhamar letarolnak mindent.

Behatolnak a tanyákba, s csirkét, tyukot, disznót lopnak, s ha prédájuk már elég van, akkor egy nagyobb térségen pihenőt tartanak s családi ünnepet rendeznek.

Ilyenkor vigan foly a pálinka s az egész trupp berug.

Ugy isszák a mérge erős pálinkát, mint más ember a vizet.

Utoljára pálinkát itatnak a lovakkal s a gyerekekkel is.

Ebben az elvadult helyzetben aztán sok-szor egymásnak rontanak, kést rántanak elő s felmetszik egymás hasát s egy némelyik alétan rogy össze, sőt vad haragjukban még lovaikat is összeszurkálják.

Nincs borzasztóbb látvány, mint egy ilyen össze vissza szurkált banda.

És e bicskás népség tivornyáit, féktelen szenvedélyeit közönyösen nézzük? ezek ellen már nem lehetne védekeznünk?

— Az egyetem megnyitó ünnepe.

A m. kir. tud. egyetem megnyitó ünnepe ma d. e. folyt le. Az egyetemi templomban Krizsán pápai kamarás, papnöveldei kormányzó misézett. A diszteremben Molnár Viktor államtitkár, Tóth Lajos cím. tanácsos, Kopcsa és legifj. Szász Károly kép-

Csáthi Ferencnél

Debrecen a helybeli zenedében II. Egyháztör 2. szám hivatalosan elfogadott zeneművek nagy választékban kaphatók.

viselték a kultuszminiszteriumot. Dr. Demkó György, a lelépőrektor beszámolója után dr. Láng Lajos, az új rektor mondott székfoglaló beszédet „Az egyetemi oktatás reformjáról.” Végül dr. Király János jogkari dékán intézett buzdító beszédet az ifjúsághoz.

— **A színházi bérlet meghosszabbítása.** Zilahai színházgázgató tudatja a közönséggel, hogy a bérletek kiváltásának határidejét e hó 18-án, hétfőn d. u. 5 óráig hosszabbította meg.

— **A viharágyuzás megszüntetése.** Három négy esz endővel ezelőtt nagy hűhóval fogták hozzá a gazdák, hogy viharágyukkal óvják meg a jégverés ellen a szőlőket. Most azán kiderült, hogy mindez haszontalan költséges volt, mert a viharágyuzás nem ér semmit. Kiderült pedig ez a földművelésügyi miniszternek az Arad megyében levő családi és barackai állami szőlőtelepek igazgatóságához, intézett rendeletéből, amelylyel a miniszter utasította az igazgatóságot, hogy egyszersmindenkorra szüntesse be a viharágyuzást úgy a családi, mint a barackai szőlőtelepeken. A rendelet indoklása meglepő dolgot árul el. Nem mond kevesebbet a földművelésügyi miniszter, minthogy a viharágyuzás, amely kétezer korona áru löport emészített fel évenként, teljesen fölösleges volt, mert semmiféle haszonnal nem járt s maga ez a körülmény teszi szükségessé a viharágyuzás megszüntetését.

— **Hamis pénz.** Nem ritka eset újabban hogy a rendőrségnél feljelentést tesznek egyesek hamis pénzzel való megkárosítások miatt. Az utóbbi napokban nemesak nálunk, de az egész környéken, sőt a szomszédos vármegyékben is több, ilyen eset fordult elő. Ugy látszik, hogy valami „jól szervezett” pénzhamisító banda működik. A napokban Szatmáron 3. Máramaroszigeten pedig 4 hamis bankjegy került a rendőrség kezei közé. Tegnap a debreceni vasuti állomás jegypénztáránál is kamis koronásokkal fizetett egy paraszt ember, akit nyomban elő fogtak és vallatóra vett a rendőrség. Az ember azt állítja, hogy ő hozzá is másoktól került a pénz.

— **Honvédbakák nótája.** A magyar vezényszó szele már eljutott a kaszárnyákba is. A szegény fiúk, a kik a legkeserveesebb masirozás közben is megőrzik jókedvüket, érzelmeiket és gondolataikat nótában szokták kifejezni. Ujságot nem szabad olvasniok nehogy a „lázas” ördöge megszálja őket, de azért mégis megtudják az egész országot igazgató eseményeket, mert a gyakorlatokra bevonuló tartalékosok száját és a „stand”-beliek fülét nem lehet betömni. Nos, a most lezajlott, gyászos emlékü hadgyakorlatokon is tanultak egy nagyon épületes nótát a közös hadseregbeli bakák. Honvédgyslogezredbeli bajtársaiktól hallották, a kik így énekeltek.

Besötétült a németek ablaka.
Már ezentul magyar szót hall a baka,
Nem hiába bizakodtunk Kossuthba
A német szót abfiroljuk a sutha.

Mindegy baka összeszedje most magát,
Nem rexum lesz ezután, de „jobbra át!”
Ha felhangzik a vezényszó: „előre!”
Minden német kertájt csinál előre.

Most már ők is dalolják, vagy legalább

— dudolják. És szentül hiszik, hogy a német vezényszónak nemsokára „abblázen” t kommandóroznak. Bár így lenne mielőbb!

— **Kristóffy inzultálása.** Kellenetlen kis jelenete volt ma a Házfolyosóján Kristóffy, belügyi ügyvivő, röpiratsugalmazó és népbolondító urnak. A folyosón ugyanis Horváth Gyula képviselő Kristóffy József belügyminiszter elé állott s aztán, megragadva a karját, így szólt hozzá:

— *Hallja, ha nekünk valami bajunk lesz itt, akkor végzek magával.*

Kristóffy erre ezt kiáltotta rikácsolva:

— *Szétveretem az egész bandát...*

Miután azt lehetett arra is érteni, hogy a Házat akarja szétveretni, Kristóffy urnak könnyen baja eshetett volna, ha nem eblából el hamarosan.

— **A polgármester itthon.** Kovács József polgármester, ki a panaszvonal polgármesteri kongresszuson Debrecen városát képviselte, — tegnap hazaérkezett és hivatalát elfoglalta.

— **A demokraták asztaltársasága.** (Dreherben) ez uton értesíti tagjait és az érdeklő közönséget, hogy a mára hirdett szabadelőadást — tekintettel az ugyanazon helyiségben székelő polgári asztaltársaság, tüntető — összejövetelére — folyó hó 23-án este 8 fél órakor fogja megtartani.

— **A város nagypöre.** Debrecen városának a kinstárral valami fogyasztási adóügyből kifolyólag pöre keletkezett. A pörben a melynek összege több mint 43 ezer korona, már több tárgyalás volt, azonban döntés eddig nem történt benne. Most Budapesten lesz újabb tárgyalás ez ügyben. A tárgyalásra Magoss György h. főügyész tegnap Budapestre utazott.

— **Halálozás.** Debrecen város egy köztisztelőben álló polgára hunyt el tegnap Budapesten. Antal Adolf debreceni háztulajdonos élete 76. évében halt meg e hó 13-án. Temetése tegnap délután volt. Az öreg ur halálát nagyszámu rokonsága gyászolja.

— **Békéltető bizottsági ülés.** Vetéssy Béla iparhatósági biztos elnökletével az ipartestület békéltető bizottsága e hó 18-án rendes ülést tart. Az ülésen magánfelek vitás ügyei tárgyaltnak.

— **Az ipartestületi betegsegélyző pénztár igazgatósága** e hó 17-én vasárnap délelő 10 órakor az ipartestület tanácsstermében ülést tart.

— **Tűz.** Tegnap hajnalban tüzet jeleztek a tűzörségben. Szabó Mihály Kertész utca 3. szám alatti lakosnak gyuladt ki eddig ismeretlen okból a háza. A tűz gyorsan terjedt úgy, hogy mire a tűzoltóság kivonult a helyszínére a lakóház szomszédóságában levő istálló is lángban állott. A házban levő holmiból, amit lehetett megmentettek, de az istállóban két ló bennégett. A kár mely meghaladja a 2000 koronát biztosítás útján megtérül.

— **Rossz termés.** Ez évben nem nagyon kedvezett az idő a gabona vetésekre. A nagy szárazság következtében több helyütt nagyon silány volt az aratás. A rossz termést pedig nyomon követi az inség. Nem csoda tehát, ha az ország egyes községeiben szinte kétségbeesztő állapotok uralkodnak. Alsó és Felső-józsa szomszédos falvaknak is kijutott a rossz aratásból. A két község képviselőtestülete, hogy az inségnek elejét vegye, 800—800 korona felvételét határozta

el. Az összegből élelmiszert szerez be és kiosztja a szegényebb sorsu családok között.

— **Szerencsétlenség gondatlanságból.** Végzetessé válható szerencsétlenség történt tegnap gondatlanságból egy Széchényi utcai varrodában. Alig egy esztendő kis gyermeket ért a baleset és ez a szerencse lesz, ha az ártatlan apróság életébe nem kerül ez a gondatlanság. Friedmann Árminda szabónak a Széchényi utca 17. sz. alatt van a varrodája, hol több varrolány van alkalmazva. A szabómester egy esztendő kis fia mindig ott sügött forgott, játszadozott a műhelyben és az élénk, kedves kicsikét hol az egyik hol a másik leány kapta ölébe, dédelgették, bécéztették st. Rendes szokás szerint tegnap is felkapta a pajzánkodó gyermeket egy a műhelyben dolgozó munkásnők közül, miközben többször keblére ölelte. Így történt, hogy a szegénykének belefuródott egy tü a hasába. A varrolányoknak ugyanis rossz szokásuk, hogy ruhájukat gondatlanul telerakják tüvel és ez okozta a szerencsétlenséget. A szülő azonnal orvost hívtak, aki azonban nem segíthetett a gyermekben. Végre is ki kellett szállítani a közokozásba, hol műtétet fogják hasából a tü eltávolítani.

— **Lövésár.** A debreceni ménes parancsnokság e hó 27-én lövésárt rendez a gazdák lovaiból. A lövésre nézve bővebb tudnivalókat a ménes parancsnokság nyújt az érdeklődőknek.

— **Szakosztályi ülés.** E hó 19-én d. u. 3 órakor az ácsok szakosztálya ülést tart. Az ülésen szakügyek kerülnek szónyegre.

— **Lopás.** A Simonyiut 15. szám alatt lakik Fleischmann Jenő, akinek lakása ugyancsak látogatott helye a tolvajoknak. — Csak a napokban tett feljelentést a rendőrségen Fleischmann az iránt, hogy ismeretlen tettes behatolva kamrájába egy értékes rézüstjét elémelte. A múlt éjjel a tyukólat törték fel a tolvajok s onnan 12 esirkét és két rucát loptak el. A rendőrség nyomozza a tetteseket.

— **Ellopott kendők.** Egész sereg ember emelt tegnap panaszt a rendőrségen azért, hogy meglopták. Ezek között van Tóth Julia eselődleány is, akinek 3 kendője tűnt el. A rendőrség keresi a tolvajt.

— **Kerékpár lopás.** Érzékenyen megkárosította tegnap eddig ismeretlen tettes Szász Adolf Széchényi u. 1. szám alatt lakó fogorvost. A kapu alatt elhelyezett 300 korona értékű kerékpárjával valami ügyes tolvaj mi alatt ő az emeleten levő lakásában járt elinált.

x **LETZTER JÓZSEF** fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterem Füzessy u. 44. dr. Ujfalu-ház. Állandó fényképkészítés a műterem kapubejáratánál levő kiskabakban.

x **„Utazók fix fizetés és magas jutalékkal nagy részvénytársaságnál** azonnali és állandó alkalmazást nyernek. Csakis intelligens, jó megjelenésű urak küldjék referenciákkal ellátott ajánlataikat „K. R.” jelleg alatt Debrecen poste restante.”

Az Arany Bika kávéházban minden este cigányzene.

Lithion tartalmu! A singléri Lithion tartalmu!

— **SZULTÁN-forrás** —

hugyoldó és hugyhajtó hatássu.

Könnyen emészthető. Szénsavdus. Gyógyviz és üdítő ital. Szakorvosok előkelő betegek, vesebajoknál emésztési és légzési szervek hurutainál páratlan sikerrel alkalmazzák illetve használják.

Magyarország legolcsób és élvezeti-vizeinek egyike A SZULTÁN-forrás kivételése. HOLENIA BÉLA, Eperjes

Kapható: Kontsek Gézánál Debrecen.

Ingyen forgalma Debrecenben.

— szeptember 15.

Debrecenben a legutolsó kimutatásunk óta a következő ingatlanok kerültek eladásra, illetve megvételre:

Csiszár Lajos és neje Kósa Mária veszik a debreceni 8021 sztkvben foglalt 140 négyszögöl ház helyet Nagy Józseftől 330 koronáért.

Busi Mihály és neje Székely Juliánna veszik a debreceni 6232 sztkvben foglalt Veres utca 7. számú házat Szatmári Istvánné Dien Zsuzsánától 3300 koronáért.

Gombos Gergely és neje Tolvaj Juliánna veszik a debreceni 6270 sztkvben foglalt 247 négyszögöl Csapókerti szőlőt Szabó Juliánna, Vincze Istvánné és társaitól 4200 koronáért.

ifj. Diószegi János és neje Szalai Mária veszik a debreceni 745. sztkvben foglalt 10 hold 124 négyszögöl ujosztású földből a Diószegi András egynegyedrészes illetőségét 1600 koronáért.

Szappanos Alajosné Silye Eszter veszi a debreceni 9289 sztkvben foglalt 300 négyszögöl Libakerti földet Wohi Miksa és neje Engel Saroltától 12000 koronáért.

Balog András és neje Marton Juliánna veszik a pusztai nagycseri 147 sztkvben 13 hold 1137 négyszögöl kaszáló földet Balogh Juliánna és társaitól 956 korona 53 fuderért.

Molnár Mihály és neje Katona Eszter veszik a debreceni 6211 sztkvben foglalt Csokonai-utca 32. számú házat Fejér Ferenc-től 8200 koronáért.

Gasgyi Imre és neje Tóth Eszter veszik a debreceni 7483 sztkvben foglalt 250 négyszögöl Zsidó-kerti szőlőt Tomori Balintné Kovács Zsófiától 2000 koronáért.

Wohi Miksa veszi a debreceni 8227 sztkvben foglalt Zsák utca 3. sz. házat Horváth Pál és neje Horváth Tereziától 2560 koronáért.

Lengyel János és neje Varga Juliánna veszik a debreceni 9064. sztkvben foglalt 600 négyszögöl ujosztású földet Geréby Pál és társaitól 720 koronáért.

Halász Zuzsanna veszi a debreceni 3587 sztkvben foglalt 321 négyszögöl Vénkeri szőlőt özv. Pirocska Gaborné Bőr Mária-tól 1400 koronáért.

Balogh Jánosné Oláh Manó veszi a debreceni 7288 sztkvben foglalt 100 négyszögöl majorsági földet férjétől Balog Jánostól 600 koronáért.

Gróf Degenfeld József és Dr. Balkányi Miklós veszi a debreceni 1560 sztkvben foglalt 14 hold 1511 négyszögöl ujosztású földet özv. Molnár Józsefné Kis Mariától 14200 koronáért.

Nagy Ferenc és neje Lovász Juliánna veszik a debreceni 5092 sztkvben foglalt 450 négyszögöl csapókerti szőlőt Kovács Pál és neje Kozma Erzsébettől 1850 koronáért.

Muraközy László és neje Varga Gabriella veszik a debreceni 2291 sztkvben foglalt 4 hold 500 négyszögöl ondódi föld kilenczted részét özv. Muraközy Károlyné és társaitól 1600 koronáért.

Rigola Imre és neje Kolozsvári Zsuzsanna veszik a debreceni 9064 sztkvben foglalt 600 négyszögöl ujosztású földet Gérily Pál és társaitól 1080 koronáért.

Jési Károly és neje Szabó Róza veszik a debreceni 8320 sztkvben foglalt 150 négyszögöl homokkerti szőlőt Kis István és neje Varga Rozáliától 1500 koronáért.

Rácz József és neje Dákó Eszter veszik a debreceni 1583 sztkvben foglalt 4 hold 1100 négyszögöl ondódi földet özv. Jákó Istvánné és társaitól 4100 koronáért.

Várray János és neje Kollát Mária veszik a debreceni 6751 sztkvben foglalt Meszema utca 3 sz. házat Faragó Ferenctől 5800 koronáért.

TAVIRATOK.

A szabadelvűpárt programja.

Budapest, szept. 15. A szabadelvűpárt ma este értekezletet tartott, a melyen 56—56 taggal bizottságot választott a pártprogram kidolgozására és a pártkör szervezésére.

Az osztrák rajkszrat megnyitása.

Bécs, szept. 15. Ő felsége a következő legfelsőbb kéziratot bocsátotta ki: Kedves Gautsch báró! Indittatva érzem magam, hogy a képviselőházat szept. 23-ára egybehozzom és utasítom Önt a szükséges intézkedések megtételére. Bécs, 1905. szept. 13. Ferenc József s. k. Gautsch s. k.

Egyetemi ifjak fáklyászenéje.

Budapest, szeptember 15. A budapesti egyetemi ifjuság elhatározta, hogy a függetlenségi pártkör előtt tervezett fáklyásmenetet, a rendőrség tilalma dacára megtartja.

Az udvari Kóburg Lujza ellen.

Budapest, szept. 15. Bécsből jelentik: Kóburg Lujza hercegnőt ma törölték a csillagkeresztes hölgyek sorából.

Véres párbaj.

Budapest, szept. 15. Kőszegről jelentik: Gróf Alberti Ferenc vadászfőhadnagy és báró Butche gyalogos főhadnagy között ma párbaj volt. Alberti gróf halálosan megsebesült.

Monarkiánk részvéte.

Róma, szept. 14. Az itteni osztrák-magyar politikai ügyvivő ma a földrengés alkalmából az osztrák és magyar kormányok részvétét fejezte ki.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, szept. 15.

Buzakinálat és vételkedv jó. Tartott irányzat mellett 30.000 méterházsa került forgalomba változatlan áron. Egyébb gabonanevek közül tengeri nyugodt, a többi tartott. Léd: meleg.

Buza októberre	15 78—80.
„ áprilisre	16 48—50.
Rosa októberre	12 80—82.
„ áprilisre	13 48—50.
Zab októberre	12 24—26.
„ áprilisre	12 62—64.
Tengeri szeptemberre	13 24—26.

Szerkesztői-posta.

Bella. (Helyben.) A Chauvinizmus (olv. sovénizmus) újabb és újabb gyakran fordul elő a sajtóban és társalgásban. A Chauvin (sovén) névből ered. Scribe, a nagy francia színműíró használta először, egyik vígjátékában. Ka on, a ki vakon, minden ellenmondás nélkül rajong I. Napóleont. Jelent ma is valamely nép, vagy párt iránt való elfogultságot, különösen pedig a nemzeti érzésben való túlságot. Hanem azért csak éljen a magyar sovénizmus, a mely többet ér a hazátlan nemzetköziségnél!

G. N. („A költőző madárhoz.”) Tompa elírta Ön előtt.

KÖZGAZDASÁG.

Az O. M. K. E. vezetősége az egyesülés tagjai részére igen jelentős kedvezményt eszközölt ki a Dunagőzhajózási társaság összes magyar hajó vonalaira, a mennyiben kivitte, hogy az egyesülés tagjai a váltott jegynél egygyel magasabb hajó osztályt használhatnak; III. osztályú fedélzeti hajó jeggyel a II. II. osztályú jegy váltásával az első hajó osztályt használhatják; a kedvezmény elnyerésére arképes igazolványok szolgálnak, melyek a kerület közvetítésével adtnak ki a tagoknak; azon kereskedő kartársak, a kik a Duna és hajózható Tisza mentén laknak, igen jelentékeny kedvezményként fogják ezen megalapodást üdvözölni, mely a vezetőség programjának gyakorlatias életre való voltáról is tanuskodik.

NYAVAJA TÖRÉS!

Ki nyavajatorés, görcs és más ideges állapotba szenved, kérjen iratot. Ingyen és bérmentve kapható szabad. „Hattyu gyógyszerár” által Majna-Frankfurt.

Olcso kamatu, kényelmesen lefizethető

készpénzkölcsönöket

földekre és házakra, személyhiteleket

folyószámlákra és váltókra

igen előnyös feltételek mellett azonnal folyósítat

Goldstein Mór banküzlete

Debrecenben,

József kir. herceg-utca 10.

Budapesten,

V. Báthory-utca 5,

Mindenemü értékpapirokat a legmagasabb napi áron veszek.

ZENESZERESZMUNKÁK

Zongorák,
Pianinok,
Harmoniumok és
Cimbalmok

a legnagyobb választékban

részlet fizetésre is kaphatók

Schmidt S.

Zongora és zenemű raktárában.

Rózsa Lajos kistemplombazár.

Rózsa Lajos kistemplombazár.

A Nagy Magyar Alföld
legnagyobb

Női és leány felöltő áruházába

őszi és téli felöltő újdonságok
megérkeztek.

Nagy választékban, meglepő olcsó árak!

RÓZSA LAJOS

DEBRECEN, kistemplombazár.

Rózsa Lajos kistemplombazár.

Ékszer különlegességek

KIZÁRÓLAG

Halász Nándor ékszerésznél kaphatók

DEBRECEN Piac-utca 24 szám.

Fehérló szálló épületében.

ELADÓ HÁZHELYEK

Eladó házhelyek.

Vecsey-Bruckner-téle kegyes alapítvány folytán a debreceni ref. Egyház tulajdonát képező azon földterület, mely a hadházi-ut mentén az Apafy-utca és Ferencz József lovasági laktanya között fekszik, 300 négyszögöles házhelyekké földaraboltatván: e házhelyek mérsérelt áron s igen kedvező részletfizési föltételek mellett eladó.

Értekezhetni Márton Imre egyházi ügyvédnél Piac-u. 44. sz. alatt.

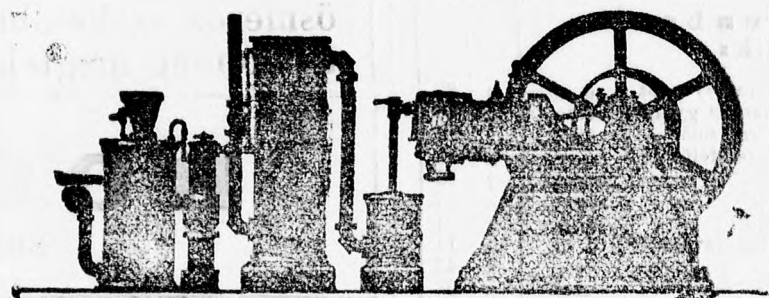
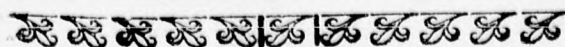
Debrecen, 1905 április 20.

A debreceni ref. egyház küldöttsége.

Eladó földbirtok!

Pest megyében Kiskunhalas város határában a nagy alföldi transversális műút közelében, Kiskunmajsa mező városához 1/2 órányira fekvő 300. kat. hold szántó kaszáló, erdő és legelőből álló földbirtok szabadkézből **eladó, értekezhetni személyesen Szekér Pál** rendőr kapitánnyal Kiskunhalason, vagy **levéltileg Benedek Albert** vaskereskedővel ugyan ott, **vétel ára 120. ezer korona.**

Eredeti OSERS és BAUER motorok

Budapest, VI., Podmaniczky-utca 18.

Motorgyár és vasöntőde: Bécs.

Benzin és petroleum-motorok és locomoblok, szivó-gáz-motortelepek 2-3 fill. üzemköltséggel. — Kedvező fizetési feltételek. — Elsőrang gyártmány. — Költségvetés és árjegyzék ingyen.

Vezérszó Minden darab szaggan a Schicht névről tiszta és ment káros alkatrészekről

Jótállás: 25.000 koronát fizet Schicht György cégé Auszsigban bárkinek, a ki bebizonyítja, hogy szappana a „Schicht“ névvel valamely kéreg keveréket tartalmaz.

SCHICHT-szappan.

(„Szarvas“ vagy kulcsszappant)

használjuk

kiváló hatású tulajdonsága miatt

előnyös eredménnyel

bármely mosási célra, úgymint:

saját használatra
minden ruhaneműnél
és

mindenhez

a mi egyáltalában mosva lesz.

MAGYAR állam vasutak menetrendje 1905. május hó 1-től.

Debrecenből indul:		óra	perc
Budapest felé (gyorsvonat) —	d. u.	4	46
Budapest felé (gyorsvonat) —	reggel.	8	57
Budapest — Nagyvásád felé —	d. u.	8	30
Budapest — Nagyvásád felé —	este	10	25
Szatmár — M.-Sziget felé —	d. u.	4	—
Csak Szatmárig (gyorsvonat)	d. u.	6	55
Csak Szatmárig teher v. sz. sz.	este	8	24
Szatmár — M.-Sziget f. (gyorsv.)	d. u.	12	11
Miskolc — Kassa felé — — —	reggel	8	18
Miskolc — Kassa felé — — —	este	7	17
Szerencs — S.-A.-Ujhely Kassa f.	d. u.	4	36
m. á. vasúttól	reggel	5	35
vásártérről —	reggel	5	44
m. á. vasúttól	d. e.	8	09
vásártérről —	d. e.	8	16
H-Bözörmény	d. u.	11	11
B.-Sz.-Mihály	d. u.	11	20
felé	d. u.	4	41
m. á. vasúttól	d. u.	4	54
vásártérről —	este	7	—
m. á. vasúttól	oste	7	07
vásártérről —	reggel	4	35
F.-Abony felé m. á. vasúttól	reggel	4	56
F.-Abony felé vásártérről —	d. u.	4	56
O.-Kócs — Polgár felé m. á. v.-tól	d. u.	5	16
O.-Kócs — Polgár felé vásártérről	reggel	9	35
Derecske — N.-Léta felé — —	d. u.	4	51
Derecske — N.-Léta felé — —			
Bpestre érkezik:			
A reggel 8 ó. 57 p.-kor ind. gy. v.	d. u.	1	50
A déli 12 ó. 05 p.-kor ind. sz. v.	este	6	40
Az este 10 ó. 31 p.-kor ind. sz. v.	reggel	5	45
A d. u. 4 ó. 46 p.-kor ind. sz. v.	este	9	35
Budapestről Debrecenbe indul:			
A d. u. 12 ó. 4 p.-kor érk. gy. v.	reggel	7	25
A d. u. 8 ó. 29 p.-kor érk. sz. v.	reg. el	9	—
Az este 6 ó. 29 p.-kor érk. gy. v.	d. u.	2	35
Az éjjel 12 ó. 24 p.-kor érk. sz. v.	este	7	—
(P.-Ladányig gy. v. átszállással)	este	9	15
Debrecenbe érkezik:			
Budapest felől (személyvonat)	d. u.	3	29
Budapest — Nagyvásád f. gyors	este	6	40
Budapest — Nagyvásád felől —	éjjel	2	24
Budapest — Nagyvásád felől —	d. u.	3	29
Csak P.-Ladánytól — — —	reggel	7	46
Csak Szatmár felől — — —	reggel	8	57
Szatmár — M.-Szigetről — — —	d. e.	4	31
Csak M.-Szigetről (gyorsvonat)	d. u.	10	11
Csak M.-Szigetről — — —	este	6	43
Szatmár felől — — —	este	8	04
Kassa — Miskolc felől — — —	d. e.	8	19
Kassa — S.-A.-Ujhely — Szerencs	este	11	31
vásártérről —	reggel	7	33
m. á. vasúttól —	d. e.	7	40
vásártérről —	este	6	22
m. á. vasúttól —	este	6	28
vásártérről —	d. u.	8	29
m. á. vasúttól —	d. u.	8	35
F.-Abony felől vásártérről —	d. u.	7	44
F.-Abony felől m. á. vasúttól —	d. u.	7	54
O.-Kócs — Polgár felől vás. tér.	reggel	5	25
O.-Kócs — Polgár felől vás. hoz.	reggel	5	35
Derecske — Nagy-Léta felől —	reggel	7	15
Derecske — Nagy-Léta felől —	d. u.	8	18

Iskolás fiúk és leányok részére

ajánlunk:

**Fehérneműeket,
Paplanok,
Matracok,
Flanell takarók,
Zsebkendők,
Nyakkendőket.**

Óriási választékban

DONOGAN ÉS SOMOSSY

Debrecen, Kistemplombazár.

Egyedüli gőzbutorgyár Debrecenben.

Ahol a legnagyobb választékban a legmodernebb butorok és szoba berendezések a legegyszerűbbtől a fényűzésig a legbiztosabb kivitelben legjutányosabban kaphatók.

KILLER EDE

cs. és kir. udvari szállító.

Debrecen, Főtér.

Van szerencsém a m. t. vevőközönséget értesíteni hogy tulhalmozott raktár miatt a

férfi divat cikkeket

(u. m. Ingeket, alsó nadrágokat gallérokat kék-előket, kalapokat, nyakkendőket stb)

beszerzési áron alól

bocsátom áruba.

Ezen kedvező bevásárlási alkalmat a m. t. vevő közönség szíves figyelmébe ajánlom.

Tisztelettel:

BORSOS KATA,
DEBRECEN, Városháza.

Uj ékszer üzlet!

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni hogy,

Piac-utca 55. szám a. a HUNGÁRIA tőszomszédságában

fővárosi mintára elegánsan berendezett

arany, ezüst, óra és ékszer-üzletet nyitottam.

Midőn e körülményre a n. é. közönség b. figyelmét felhívom, kérem, hogy engem mint helybeli régi ösmerős szakembert b. pártfogásában részesíteni és új üzletemet megtekinteni méltóztassék.

Kiváló tisztelettel

ROSE DEZSŐ

EKSZERÉSZ. Piac-utca 55 szám a.

Első kézből, a gyárban vásárol Ön olcsón és legjobban!

Első magyar villamos erőre berendezett hangszergyár

STOWASSER J.

királyi udvari hangszergyáros, hadsereg-szállító, a Rákóczi javított tárogató és ahangfokozó gerenda feltalálója

Budapest, II., Lánchíd-u. 5. sz.

Ajánlja saját gyárban készült, általánosan elismert különleges (speciális) fahang-, fuvó és vonós hangszereit, cimbalmodokat, stb.

Legnagyobb raktár és gyár.

Hegedűk 3-, 4-, 5-, 6-
forintól feljebb a leg-
jobb felszereléssel.

Tárogató

Hangfokozó gerenda rőzhafából, ujezüst billentyűvel és iskolával, 30- forinttól feljebb.

Harmonikumok. világhírű legjobb gyártmány, 65- forinttól feljebb.

Harmonikák, legjobb, erős, elpusztíthatatlan hangokkal, 2,50, 3-, 4-, 5-, forinttól feljebb. Különleges acélhangú hangversenyharmonikák saját minták.

Zenekarok teljes felszerelése, előnyös feltételek mellett, jutányos árban, elismert jó minőség, a hadsereg és a legtöbb katonai zenekaroknak szállítója vagyok.

Javítások az összes hangszereken, különleges szakemberi pontossággal, jutányos árban eszközöltetnek.

Kézesség minden egyes hangszernél.

Kivitel nagyban és kicsinyben.

Arjegyzék minden hangszertől kivételre ingyen és bérmentve küldeték.

